

Jeremy Miles AS/MS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

4 Hydref 2021

Annwyl Paul,

Diolch am eich llythyr o'r 28 Medi ynglŷn â'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer y Bil Cymwysterau Proffesiynol.

Amgaeaf lythyr gydag atebion i'r cwestiynau a ofynnwyd.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large 'J' followed by a series of loops and a horizontal line at the end.

Jeremy Miles AS/MS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Jeremy.Miles@llyw.cymru
Correspondence.Jeremy.Miles@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

1. I ddarparu ei asesiad ar effaith y Bil ar broffesiynau sy'n cael ei rheoleiddio

Mae Llywodraeth y DU yn ceisio creu system newydd ar draws y DU ar gyfer y gydnabyddiaeth o bob cymhwyster o dramor a, fel rhan o hyn, i newid y trefniadau dros-dro a gafwyd eu rhoi mewn lle ar ddiwedd y cyfnod pontio ar gyfer cydnabyddiaeth Ardal Economaidd Ewropeaidd (EAA) a Chymwysterau Cytundeb Masnach Rydd (EFTA) (yn cynnwys cymwysterau UE, Norwy, Gwlad yr Ia, Liechtenstein a Swisaidd) gydag un darn o ddeddfwriaeth am y DU i gyd.

Mae pryderon Llywodraeth Cymru o amgylch effaith y Bil ar broffesiynau sy'n cael eu rheoleiddio sydd wedi eu datganoli. Mae gan Gyngor y Gweithlu Addysg (EWC) a Gofal Cymdeithasol Cymru (SCW) pwerau sydd wedi ei ddarparu gan Weinidogion Cymru o dan ddeddfwriaethau Cymru er mwyn cydnabod cymwysterau rhyngwladol ac i benderfynu os ydynt yn cyfateb i gymwysterau'r DU, ac i fynd mewn i gytundebau cydnabyddiaeth rheoleiddir, fel nad oes angen defnyddio pŵer sy'n cael ei ddarparu trwy'r bil hyn.

Er hyn, efallai nad yw'r un peth yn wir am broffesiynau sydd wedi'u datganoli ond nad ydynt ar hyn o bryd yn ddarostyngedig i unrhyw reoliad Cymreig presennol, ac nid yw'n glir beth fyddai'r effaith ar broffesiynau hyn.

Mae'r effaith ar reoleiddwyr o'r gofyniad i gydweithredu â'r ganolfan gymorth yn parhau'n ansicr gan nad oes digon o fanylion yn y Bil, nac mewn unrhyw ganllawiau a ryddhawyd, i ddyddiad, er mwyn gallu mesur yr effaith yn iawn.

O ran y nifer o broffesiynau addysgu a gofal cymdeithasol sy'n cael eu rheoleiddio gan EWC a SCW, gall fod effaith sylweddol yn dibynnu ar sut mae gweinidogion Llywodraeth y DU yn defnyddio'r pwerau o dan y Bil fel maent wedi drafftio ar hyn o bryd. Er ein bod wedi cael sicrwydd nad yw Llywodraeth y DU yn bwriadu defnyddio'r pwerau cydredol ym meysydd datganoledig heb gytundeb y Llywodraethau Datganoledig perthnasol, nid yw'r ymrwymiad yn ymddangos yn y Bil, ac felly mae'n cynnig cysur dim ond cyhyd â bod Llywodraeth bresennol y DU yn penderfynu cadw ato. Mae'n dal i fod yn destun pryder sylweddol y gellid defnyddio'r pwerau yn y Bil i wrthdroi polisi Llywodraeth Cymru a deddfwriaeth a wneir gan y Senedd mewn maes datganoledig.

Mae system hir sefydlog ac effeithlon eisoes ar gyfer rhannu gwybodaeth rhwng rheoleiddwyr, o fewn y pedair gwlad a thramor. Barn Llywodraeth Cymru yw nad oes angen deddfwriaeth i hwyluso hyn. Mae perygl y gall ffurfioli'r trefniadau presennol hyn newid y protocolau presennol yn anfwriadol a gweithdrefnau sydd wedi datblygu dros nifer o flynyddoedd gan gyflwyno aneffeithlonrwydd a rhwystrau.

2. Amlinellu'r effaith ar gymwysterau proffesiynol a reoleiddir yng Nghymru ar gyfer y ddibenion canfod y galw am broffesiynau penodol

O ran rheoli'r galw i gael mynediad i Gymru gan athrawon rhyngwladol, rydym wedi gallu gwneud hyn ers diwedd y cyfnod pontio a nifer bach o athrawon wedi defnyddio'r llwybr hwn yn llwyddiannus i gael eu cymwysterau wedi'u cydnabod, ac wedi cael ei ddyfarnu yn Statws Athro Cymwysedig (QTS) ac wedi hynny, i gofrestru gyda EWC i weithio yn ysgolion a gynhelir gan Gymru. Dylid nodi, cyn ymadael â'r UE, roedd athrawon yr UE yn medru gwneud cais am gydnabyddiaeth a chofrestru i weithio yng Nghymru ac maent yn dal i allu gwneud hynny.

Mewn perthynas â'r galw proffesiynol am athrawon yng Nghymru, penderfynir hyn trwy ddefnyddio'r Model Cynllunio a Chyflenwi Athrawon (TPSM) sydd yn rhan greiddiol y broses mewn perthynas â phennu'r dyraniadau blynyddol ar gyfer athrawon newydd sy'n fyfyrwyr. Ar hyn o bryd nid yw TPSM yn cynnwys athrawon rhyngwladol sy'n dod i mewn fel mewnbwn data penodol ac yn derbyn y lefel isel bresennol y garfan ac nid oes unrhyw gynlluniau i wneud hynny ar hyn o bryd. Polisi cyfredol Llywodraeth Cymru yw blaenoriaethu gweithlu sydd wedi cael ei achredu gydag Addysg Athrawon (ITE) yng Nghymru i gefnogi'r partneriaethau a ITE newydd ac i sicrhau gweithlu wedi'i hyfforddi i gyflwyno'r cwricwlwm newydd. O fewn y blynyddoedd blaenorol roedd dibyniaeth ar "ailddyfodiad" o fewn y model (athrawon a oedd wedi cymhwyso'n flaenorol sydd wedi gadael y proffesiwn dim ond i ailymuno yn nes ymlaen). Gall y ffigur hwn gynnwys athrawon cymwysedig ledled y DU ac athrawon rhyngwladol/UE fel carfan gyfun. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, oherwydd y diwygiadau ITE a'r Cwricwlwm newydd, rydym wedi lleihau'r pwysoli a roddwn ar ailddyfodiad, mae hyn yn cynyddu'r allbynnau mewn perthynas â'r galw gofynnol am athrawon newydd yn y proffesiwn sydd yn dod yn benodol o system ITE newydd Cymru. Rydym yn monitro'n agos yr effaith mae rheoliadau Cymru gyda EWC â'r galw am y gweithlu.

Nid yw'n ofynnol i ddal QTS i addysgu mewn ysgolion annibynnol / preifat na darparu gwasanaethau addysg i unigolion preifat. Dyna pam mae Llywodraeth Cymru yn pryderu am y Bil a'r cysylltiadau â chytundebau masnach yn y dyfodol; gall athrawon y sector preifat eisoes dod i weithio yn y DU a Chymru gan nad oes gofynion ar gyfer cymhwyster i weithio fel athro yn y sector preifat. Mae cymwysterau addysgu proffesiynol yn ofyniad ar gyfer y sector addysg a ariennir gan y wladwriaeth yng Nghymru yn unig.

Mae SCW eisoes yn goruchwyllo'r gwaith o reoleiddio cymwysterau proffesiynol mewn gofal cymdeithasol yng Nghymru ac mae ganddynt gyfathrebu da â'i gymheiriaid yn nhair gwlad arall y DU. Mae hyn yn caniatáu i'r rheolyddion ymgynghori i drafod cymwysterau proffesiynol tramor a phenderfynu sut mae'r rhain yn cymharu â chymwysterau Cymru. Gan fod cymwysterau'r DU yn eithaf tebyg, gall fod yn ddangosydd da a allai fod angen i unigolyn wneud rhywfaint o fodiwlau/cyrsiau ychwanegol mewn rhai meysydd ond bydd y SCW yn gweithio gydag unigolion i helpu i fodloni gofynion hyn. Mae'n anodd pennu yn union beth yw effeithiau heb waith pellach gyda SCW i ddeall nifer y gweithwyr cymdeithasol o'r UE neu weithwyr cymdeithasol rhyngwladol neu weithwyr gofal cymdeithasoliad i Gymru, gan fod hyn yn dibynnu ar a yw rheoleiddiadau yn gallu cymharu'r rhain gyda chyrrff rheoleiddio neu broffesiynol ar draws y byd.

3. I ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf am drafodaethau gyda Llywodraeth y DU ar ei chais am eglurhad am y Bil a'i gymhwysiad i rai sectorau, megis addysg bellach

Mae Llywodraeth y DU wedi ysgrifennu at Lywodraeth Cymru, ac at EWC a SCW, i benderfynu ar y proffesiynau a rheolyddion sy'n cael eu hystyried o fewn y Bil. Mae fy swyddogion yn parhau i weithio gyda swyddogion Llywodraeth y DU i egluro'n union gynnwys a goblygiadau hyn, ac ar hyn o bryd maent wrthi'n cytuno ar restr o broffesiynau a rheoleiddwyr sydd o fewn y Bil, ac mae Llywodraeth y DU yn bwriadu eu cyhoeddi dros yr wythnosau nesaf.

Rwy'n deall y bydd Llywodraeth y DU yn cyhoeddi canllawiau pellach cyn bo hir ar ddiffiniadau yn y Bil. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod y sector Addysg Bellach yng Nghymru o fewn y Bil. Yn amlwg, byddai hyn yn broblem pe bai Llywodraeth y DU yw bwriadu defnyddio ei phwerau i wneud newidiadau i reoliadau yng Nghymru nad oeddent yn gyson gyda'n polisi.

4. I roi manylion unrhyw drafodaethau a gynhaliwyd gyda Llywodraeth y DU ynghylch unrhyw ddiwygiadau y mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn amdanynt i'r Bil.

Ysgrifennais at Weinidog Llywodraeth y DU, yr Arglwydd Grimstone, ar 18 Mehefin i fynegi fy mhryderon ynghylch y Bil, a thynnodd sylw at fy mhryderon ynghylch cynnwys pwerau cydamserol. Mae'r Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog dros y Cyfansoddiad hefyd wedi ysgrifennu at y Farwnes Bloomfield ar bryderon gyda'r pwerau cydamserol. Rwyf yn pwysu am welliant i'r Bil sydd yn sicrhau na ellid rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol a'r Arglwydd Ganghellor mewn meysydd sydd wedi'u ddatganoli i Gymru heb gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Rwyf hefyd yn pwysu am welliant i'r Bil er mwyn cal rhan benodol o'r gofynion allan o atodlen 7B. Fe wnes i'r Arglwydd Grimstone yn ymwybodol o hyn mewn cyfarfod a gefais gydag ef ar 19 Gorffennaf, ac mae fy swyddogion yn parhau i fwrw ymlaen â hyn.

Mae fy safbwynt yn aros ac nad wyf yn argymhell bod y Senedd yn cydsynio i'r Bil hwn hyd nes y gwelwn welliant sy'n sicrhau bod Gweinidogion Cymru yn cael cydsyniad.

5. Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y trafodaethau y mae Llywodraeth Cymru wedi'u cael gyda rheoleiddwyr yng Nghymru, gan gynnwys sefydliadau'r sector cyhoeddus.

Mae Llywodraeth Cymru yn cyfarfod yn rheolaidd â rheoleiddwyr datganoledig yng Nghymru, sef Cyngor y Gweithlu Addysg a Gofal Cymdeithasol Cymru. Nid yw'r rheolyddion yn gweld yr angen ar gyfer y Bil hwn ac maent wedi mynegi pryderon sy'n canolbwyntio ar y pwerau cydamserol, a'r hyn a allai ddigwydd os yw Llywodraeth y DU yn defnyddio'r pwerau sydd y Bil i ddeddfu mewn meysydd sydd o fewn eu cyfrifoldebau a'u cylch gwaith.

Bydd trafodaethau gyda rheoleiddwyr yng Nghymru yn ailddechrau wrth i'r Bil symud i'r cam adroddiad.

6. I ddisgrifio'r berthynas â'r Bil, a'i effaith gyfunol, gyda threfniadau perthnasol arall y DU, megis Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020, y system fewnfudo newydd a chytundebau rhyngwladol yn y dyfodol.

Mae Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020 yn cynnwys darparu mynediad i farchnad y DU i wasanaethau yn Rhan 2 a mynediad marchnad y DU at gymwysterau a rheoleiddio proffesiynol yn Rhan 3. Mae gan Ran 3 eithriad, fodd bynnag, ar gyfer athrawon ysgol.

Mewn perthynas â mewnfudo mae EWC eisoes yn gallu cydnabod cymwysterau addysgu o tu allan i'r DU ac felly ni fydd gan y Bil Cymwysterau Proffesiynol arwyddocâd. Fodd bynnag, er mwyn gweithio fel athro yng Nghymru, bydd yn rhaid i ymgeiswyr y tu allan i'r DU dangos bod ganddynt y fisa neu'r statws angenrheidiol. Gall y rhai sydd â chynnig swydd wneud cais ar gyfer fisa gweithiwr medrus, ar yr amod y gallant ddangos bod eu cyflog yn bodloni'r gofynion isafswm. Efallai y bydd gan y rhai o'r EEA neu'r Swistir hawl sy'n bodoli eisoes i weithio o fewn y DU o dan Gynllun Preswylion Deg â Setliad yr UE.

Mae'r pwynt cyflog cyntaf (M1) ar y brif raddfa gyflog o fis Medi 2020 ar gyfer athrawon dosbarth yng Nghymru oedd £27,018. Er bod hyn yn fwy na'r gofyniad sylfaenol ar gyfer mudo i y DU (£26,500) mae costau ychwanegol y mae'n rhaid eu hystyried (costau cais a fisa er enghraifft) ag gallai effeithio ar hwylustod mynediad i athrawon rhyngwladol. Yn ychwanegol

mae'n ymddangos mai dim ond rhai athrawon sydd ar y Rhestr Prinder Galwedigaethau, er enghraifft, athrawon uwchradd mewn mathemateg, ffiseg, gwyddoniaeth (lle bydd elfen o ffiseg yn cael ei addysgir), cyfrifiadureg ac ieithoedd tramor modern.

Am bob un o'r rhesymau hyn, gall y system fewnfudo fod yn rhwystr i athrawon yw'n gymwys yn y DU.

O ran cytundebau rhyngwladol yn y dyfodol – mae addysg a ariennir gan y wladwriaeth wedi'i heithrio rhag cytundebau masnach ac felly ni fyddem yn disgwyl gweld unrhyw gytundebau mewn perthynas ag athrawon ysgol mewn cytundebau masnach.

I'r graddau bod anawsterau sy'n denu ac yn gadael mynediad i weithwyr o'r tu allan i'r DU yn ffactor ym materion yn ymwneud â'r gweithlu gofal cymdeithasol, ni fydd gan y Bil Cymwysterau Proffesiynol effaith sylweddol yng Nghymru. Y rheswm am hyn yw bod SCW eisoes yn gallu cydnabod cymwysterau o du allan i'r DU. Mae'r system fewnfudo yn hytrach na materion sy'n cydnabod cymwysterau proffesiynol yn debygol o fod yn ffactor mwy arwyddocaol.

Mae Llywodraeth Cymru yn bryderus iawn y gellid defnyddio'r Bil hwn i hwyluso masnach bargeinion a allai yn y dyfodol gwmpasu ystod o broffesiynau, gan danseilio rôl ein rheoleiddwyr y gweithlu, y safonau a bennwyd gennym ar gyfer y proffesiynau hyn, a thanseilio gofynion cymhwyster a chofrestru oherwydd yr awydd i sicrhau bargeinion masnach.